

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED, Szerkesztőség: Somogyi ucca 22., 1. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal: Kölcsházi könyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 13-06. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged

Péntek, 1934 augusztus 31.

Ara 12 fillér

X. évfolyam, 196. sz.

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20 Vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 12, vasár- és ünnepponnap 20 fill. Hirdetések felvétele tartja szerint. Megjelentik hétfő kivételével naponta reggel

A város és az egyetem

Az olasz egyetemek hirdetni kezdenek a magyar lapokban. A hirdető felek sorába beléptek az olaszországi egyetemek is s külföldi lapokban — s így magyar lapokban is, — közlik a nyilvánossággal, hogy milyen egyetemek, milyen fakultások, milyen studiumok állnak rendelkezésre az egyetemeknek külföldről jövő hallgatói számára. A középkori egyetemek idegenforgalmi gócpontok voltak, egész Európából összesereglett a tanulni vágyó fiatalság, a párisi, a bolognai, az utrechti, a wittenbergai, az upsalai egyetemeken. Egy-egy tudós hírneve a város híressége volt s városába összegyűjtötte egész világrészekből a tanulni vágyók seregét. S amikor az olasz egyetemek hirdetni kezdenek a magyarországi lapokban, akkor bizonyosan nemcsak az a törekvésük, hogy a magyar numerus clausus kizártságait s a tudományos pályákról a magyar törvény által kirekesztettek vonzzák magukhoz, az olasz egyetemek megnyitják kapuikat mindenki számára, akik tanulmányaikat olasz tudósok mellett, olasz egyetemi katedrák oldalán, olaszországi kutató intézetek vezetése mellett akarják folytatni.

Ezek az olasz egyetemi hirdetések jutnak eszünkbe, amikor újra a szegedi egyetem megcsonkításáról, a szegedi egyetem tudományos nivója ellen tervezett eljárásokról hallunk ijesztő híreket. A páthy István, fájdalom, nagyon kevés ideig volt a szegedi egyetemnek egyik büszkesége, de Apáthy Istvának kolozsvári egyetemi tanár korában mindig voltak külföldi tanítványai is. Messze kerülünk minden alkalmat, mely a szegedi egyetem kitűnő tanárai között különbségtevésre csábítana, a szegedi egyetem kiváló tanári karában mindig voltak s vannak most is, akik az egész világ tudományos közvéleménye előtt méltón reprezentálják tudományukat s tudományuk haladásának uttorói nem a mi talán elfogult, hanem a tudományos közvélemény objektív ítélete szerint. Mi mindenkit mélyen fájjalunk, akit a szegedi egyetemről elvezényel a takarékoskodás, a racionalizálás, vagy a katedrák száma kiegyenlítésére irányuló igen kevésbé tudományos törekvés. S csak példaképpen emeljük ki a többiek sorából Imre Sándor nevét, — milyen pótolhatatlan megfigyeltetés az egyetemnek s milyen pótolhatatlan vesztesége a városnak Imre Sándor távozása. Kihalt ebben a városban az az intellektuális erőforrás, amit Imre Sándor örökké kutató, örökké tanító, örökké nevelő szelleme sugárzott ki magából. A város egy tudományában alkotó nagy emberrel lett szegényebb s vajjon Szeged olyan nagyember-infláció korszakát éli-e, hogy szó nélkül veheti tudomásul az egyetem kitűnőségeinek a város falai közül történt elvezénylését?

A szegedi egyetemre, megint nem a teljesség, csak a példa kedvéért említjük meg, nyugodtan jöhetnek külföldi tanítványok matematikát, közgazdaságtant, vagy kémiai tanulni s bármilyen távolságot teremt is a nyelvi nehézség, a tudományos érdeklődés még a megközelíthetetlen nyelv távolságát is képes legyőzni. A szegedi egyetem — legyünk profánok. — tanári karának kiválósága

által egyik leghatalmasabb idegenforgalmi tényezője lehet ennek a kevés látványosságú, de nagy igyekvő városnak, — de ez a város ennek a szerepnek betöltését alig remélheti attól az egyetemtől, amelyiknek tanárait a város meghallgatása, megkérdezése nélkül és akarata ellenére egyszerű rendelettel el lehet innen vinni. Ha Szeged városán kívül három sorral el lehet azt intézni, — ismét csak példát mondunk, — hogy Szentgyörgyi Albert ne ennek a városnak szerezzen hírt, dicsőséget, megbecsülést s ne Szeged város felé fordítsa a tudományos világ meleg érdeklődését, akkor — úgy érezzük, — valahol, valamikor nagy hibát követtek el azok, akik nem hozták közös nevezőre a város áldozatait a város jogaival. Voltak évek, amikor amerikai egyetemi hallgatók és amerikai orvosok rajokban lepték el a budapesti sebészek műtőszobáit és nem voltak olyan évek, amikor Hubay Jenőnek tanítványai nem a legváltozatosabb nemzetköziséget képviselték. Ma még Szegeden sokkal fiatalabb az egyetem, semhogy tanárai kiválósága s az európai tudományosság által számoltartott jelentőségük az európai kutatómunkának a fiatalság által járt utját minden-

ki által észrevehető módon át tudta volna vezetni Szegeden. De az évek fiatalosságát a tanárok hírnevének öregbedése le tudná győzni, ha a garaszkodás s a mostoha elbánás nem kezdené ki azt a kitűnő egészet, amit a szegedi egyetem jelentett és jelenteni tudott.

A szegedi egyetemnek voltak és vannak professzorai, akiknek tudományos jelentőségével a magyar határokon belül s azokon kívül is még messze nem vetekedhetik senki. Mi elhisszük azt, hogy a magyarországi egyetemek szívesen látják katedrájukon a szegedi egyetem kiválóságait, de a városnak mindig küzdeni kell az ellen, hogy a szegedi egyetem a tudományos gyűjtőállomás szerepét töltsse be a többi magyarországi egyetem mellett s a szegedi egyetem a várakozás idejét jelentse akár a budapesti egyetemek jövőendő tanárai számára is. Mi most nem az egyetemnek, hanem a városnak szempontjából nézzük ezt a kérdést s ehhez a kérdéshez kizárólag szegedi szempontból szólunk hozzá, amikor megállapítjuk, hogy a városra még nehéz feladat s még súlyos kötelezettségek teljesítése vár, amikor egyetemével kapcsolatosan eddig el nem ismert jogokat kell kiharcolnia.

Tovább szitják a háboru tüzeit Japán és a szovjet között

Moszkva, augusztus 30. Carbinból, valamint Mandzsuria több más városából érkező jelentések szerint japán és mandzsú körök szovjetellenes tevékenységét az utóbbi időben a pognicsnaji szovjet konzulátus ellen összpontosítják. A szovjet vasutas klubot bezárták, miután

előzőleg eredménytelen házkutatást tartottak benne.

Carbini jól értesült körök szerint a szovjetellenes mandzsú és japán körök rövidesen közvetve is fellépnek a pognicsnaji szovjet konzulátus ellen, hogy ily módon idézzenek elő Japán és a szovjet között újabb éles surlódást.

Tovább tart a kavarodás a kisgazdapárt választójogi tervezete körül

Pénteken viharosnak ígérkező pártértekezlet tartanak a független kisgazdák

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) A politikai fórumok előtt még mindig tisztázatlan az a kérdés, hogy a nyilvánosságra került választójogi tervezet, valamint a bizalmas elgondolás kitől származik. Nemcsak a sajtó és a politikai világ, de a közvélemény nagy nyilvánossága előtt is kétségtelen, hogy a kisgazdapárt az értelmi szerzője ugy a tervezetnek, mint a bizalmas elgondolásnak. Politikai körökben csütörtökön is hangsúlyozták azt, hogy azok az alapelvek, amelyek a nyilvánosságra került tervezetben foglaltak, teljesen fedik Eckhardt Tibor felfogását, amelynek parlamenti beszédében, — éppen a költségvetési vita folyamán — nyíltan is kifejezést adott. Ebben a beszédében konkrétumot illetően semmit sem mondott többet, vagy kevesebbet, mint amennyi a tervezetben tényleg van. Tehát ez is kétségtelenül teszi, hogy a törvénytervezetnek a kisgazdapárt, illetve Eckhardt Tibor a szerző-

je. Valószínűleg a parlament őszi ülészakájában kerül napirendre ismét ez a kérdés. Ebben a pillanatban nincs eldöntve a kérdés a kisgazdapárton belül sem, amely pénteken tartja a viharosnak ígérkező pártértekezletét. A helyzet ebben a pillanatban az, hogy a kisgazdapártban mindössze az Ulain—Eckhardt—Hegymegi triumvirátus áll a kisgazdapárt többi részével szemben. Valószínűnek tartják, hogy pénteken — amennyiben a pártértekezlet megtartják — a kisgazdapártban szakadásra kerül a sor és már a pénteki napon többen bejelentik a pártból való kilépésüket. Az bizonyos, hogy a kisgazdapárt minden tagja csütörtökön este már Budapesten tartózkodik és rendkívül izgatottan tárgyalja az ügyet.

Politikai körökben munkatársunk előtt hangsúlyozták, hogy a pártértekezlet elmaradása a lényegesen most már keveset változtat. legfeljebb elodázza a párt nyílt válságának ki-